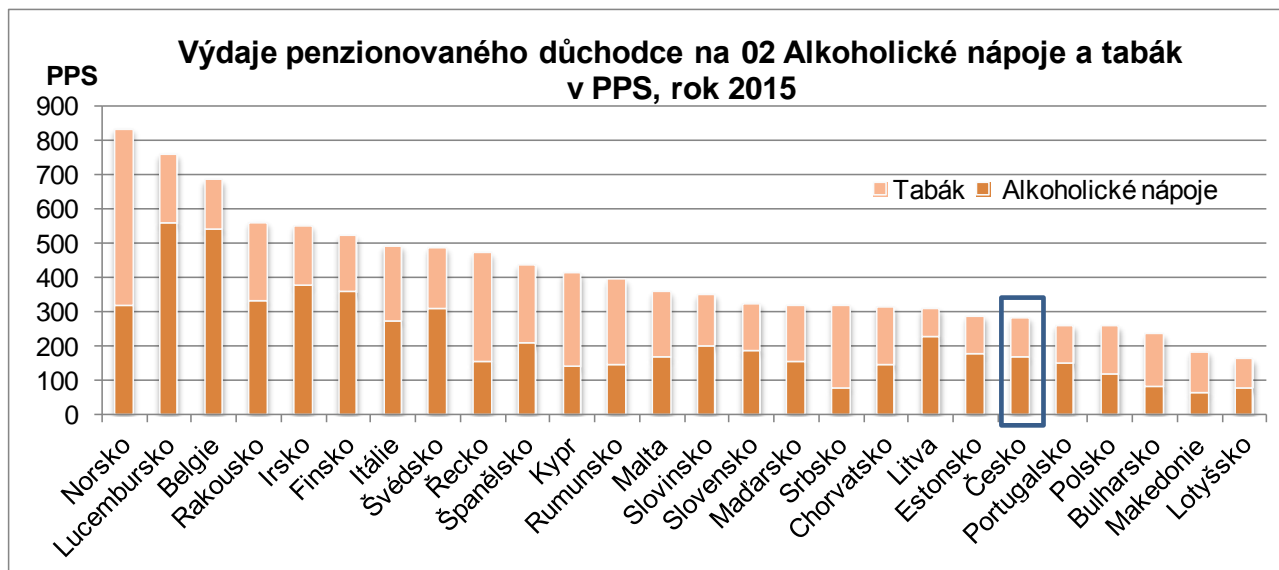

Graf 8

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Graf doplňujeme tabulkou.

Tab. 3: Výdaje penzionovaného důchodce na položku COICOP 02 Alkoholické nápoje a tabák, rok 2015

	Alkoholické nápoje	Tabák	Celkem 02
Norsko	316	514	831
Lucembursko	555	202	757
Belgie	540	142	682
Rakousko	330	229	559
Irsko	375	173	548
Finsko	354	165	520
Itálie	272	218	490
Švédsko	308	176	484
Řecko	151	318	469
Španělsko	205	230	435
Kypr	137	274	410
Rumunsko	143	250	392
Malta	164	192	356
Slovinsko	199	149	347
Slovensko	184	138	322
Maďarsko	151	165	317
Srbsko	76	239	315
Chorvatsko	142	168	311
Litva	226	80	306
Estonsko	177	107	284
Česko	165	116	281
Portugalsko	147	111	258
Polsko	115	140	255
Bulharsko	81	152	233
Makedonie	60	121	181

Lotyšsko	76	83	159
----------	----	----	-----

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

03 - Odívání a obuv

Lucemburští důchodci za oděvy utrácejí výrazně více než ostatní důchodci Evropy. Spotřebují 1 917 PPS za odívání. Druhým státem v Evropě se nejvyššími výdaji na odívání je Norsko, které však výrazně zaostává za Lucemburskem. Norští penzionovaní důchodci za oděvy utratili 1 108 PPS. Přes 700 PPS do 800 PPS vydali důchodci na odívání ještě v Belgii, Itálii, Rakousku, Irsku a Španělsku. Čeští penzionovaní důchodci si mohli dovolit utratit za odívání pouze 206 PPS. Ještě horší situaci v tomto směru mají důchodci v Lotyšsku, Rumunsku a Bulharsku, jejichž vydání za odívání nepřekročilo 120 PPS.

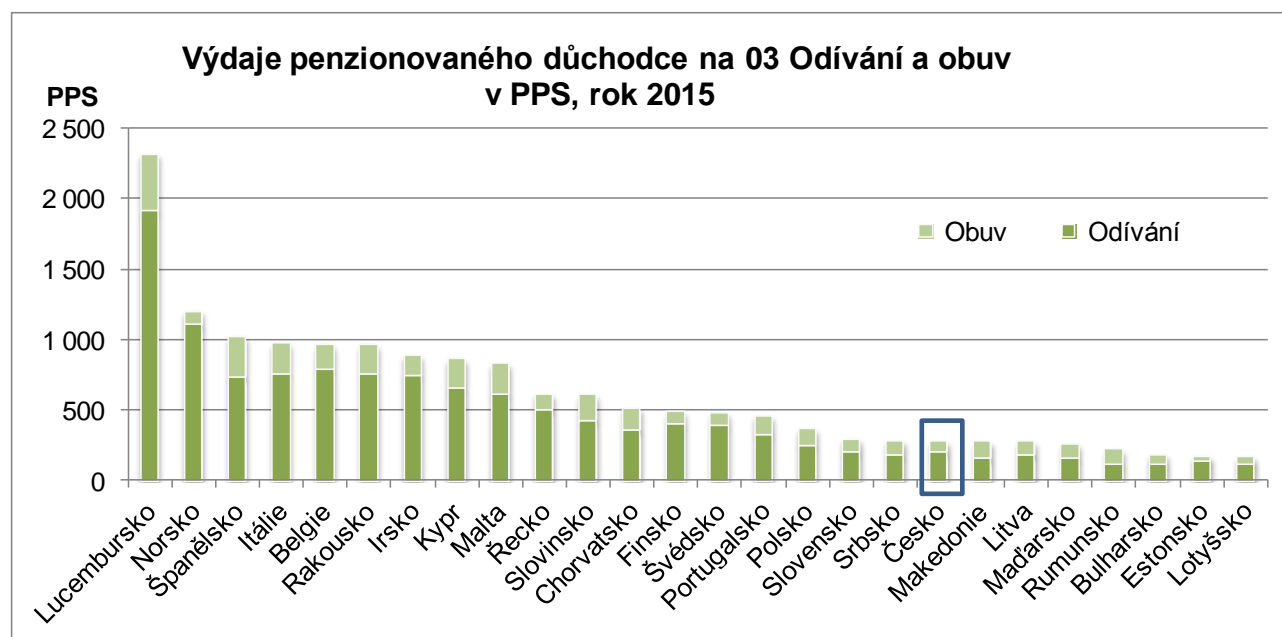
Co se týká obuvi, čeští důchodci spadli až na čtvrtou příčku od konce. Za obuv utratili 74 PPS. Pod nimi je už jen Estonsko (38 PPS), Lotyšsko (61 PPS) a Bulharsko (72 PPS).

Do 100 PPS za obuv se překvapivě dostává i Švédsko (88 PPS). Dalšími státy jsou Slovensko (92 PPS) a dále Litva, Finsko, Maďarsko a Norsko.

Za obuv nejvíce utratili důchodci opět v Lucembursku (404 PPS). Španělsko, Malta, Itálie, Kypr a Rakousko se řadí k zemím, jejichž penzionovaní důchodci měli na útratu za obuv přes 200, do 300 PPS.

V celkové položce 03 Odívání a obuv vede Lucembursko, kde tamější důchodci si mohli dovolit utratit výrazně více než penzionovaní důchodci z ostatních zemí, a sice 2 321 PPS. Za nimi Norsko (1 207 PPS) a Španělsko (1 023 PPS) ještě překročily 1000 PPS. V Česku to bylo pouze 281 PPS. Ani ne 200 PPS za položku 03 - Odívání a obuv vydali důchodci v Lotyšsku, Estonsku a Bulharsku.

Graf 9

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP

Tab. 4: Výdaje penzionovaného důchodce na 03 Odívání a obuv, rok 2015

	Odívání	Obuv	Celkem 03
Lucembursko	1 917	404	2 321
Norsko	1 108	99	1 207
Španělsko	741	281	1 023

Itálie	762	218	980
Belgie	796	171	966
Rakousko	762	203	965
Irsko	750	144	895
Kypr	661	205	867
Malta	616	219	835
Řecko	502	117	619
Slovinsko	430	182	612
Chorvatsko	362	155	518
Finsko	402	94	496
Švédsko	396	88	484
Portugalsko	332	129	461
Polsko	255	115	370
Slovensko	207	92	299
Srbsko	182	105	287
Česko	206	74	281
Makedonie	159	121	280
Litva	186	93	280
Maďarsko	165	96	261
Rumunsko	116	107	223
Bulharsko	116	72	188
Estonsko	139	38	177
Lotyšsko	114	61	174

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

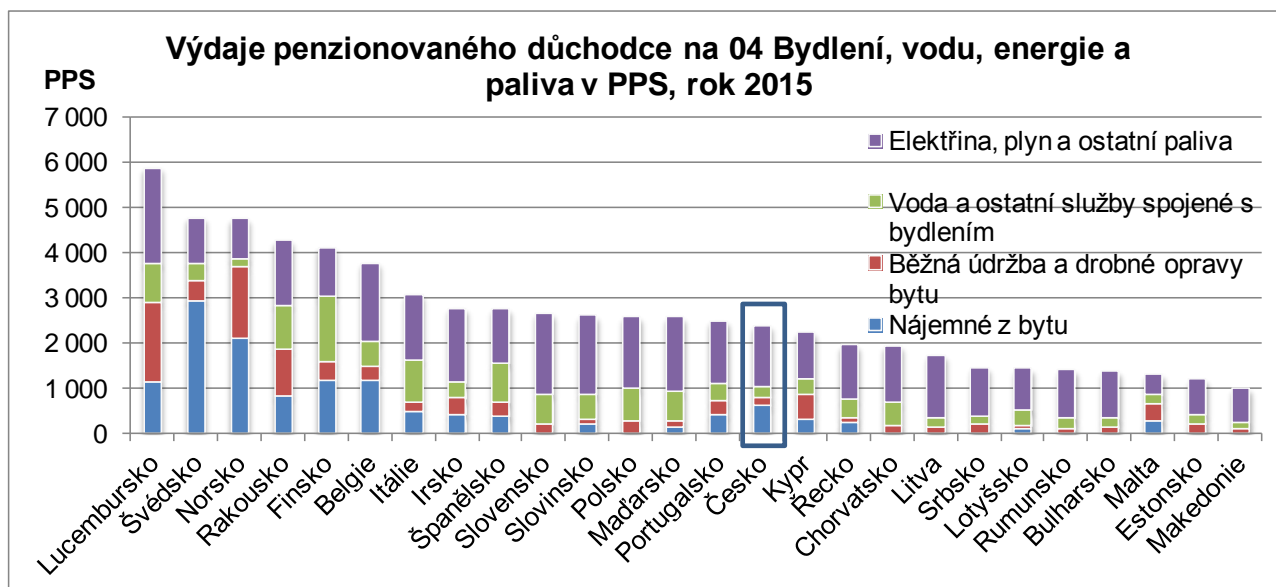
04 - Bydlení, voda, energie a paliva

Penzionovaný důchodce v Česku se výši svého vydání v PPS na položku 04 - Bydlení, vodu, energie a paliva ocitá ve společnosti jihoevropských států, jako jsou Portugalsko, Kypr a Řecko. Celkové výdaje na položku 04 jsou v Česku u penzionovaného důchodce 2 362 PPS, z čehož pouze elektřina, plyn a ostatní paliva ho stojí 1 346 PPS. Druhou nejvyšší položkou u penzionovaných důchodců v Česku je nájemné z bytu, které tvoří 586 PPS. Za vodu a ostatní služby spojené s bydlením vydal český penzionovaný důchodce 248 PPS a na běžnou údržbu a opravy bytu zbylo 182 PPS. Položka 04 - Bydlení, voda, energie a paliva tvoří u českého penzionovaného důchodce 28,6 % jeho celkového vydání, což je nejvyšší podíl, vyšší než u položky 01 - Potravin a nealkoholických nápojů.

Nejméně za položku 04 - Bydlení, vodu, energie a paliva vydá penzionovaný důchodce v Makedonii (973 PPS), Estonsku (1 175 PPS), na Maltě (1 286 PPS), v Bulharsku (1 352 PPS) a v Rumunsku (1 382 PPS). Kromě Malty tyto státy spojuje velmi nízké či chybějící vydání za nájem. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že z dat bylo vyloučené imputované nájemné, které je uváděno jako nájemné, které by vlastníku bytu zůstalo, pokud by byt, ve kterém bydlí, pronajímal. Všechna data jsou přepočítána s vyloučením imputovaného nájemného, protože u některých států včetně Česka není tato položka uváděna. Ke státům s velmi nízkým nájemným patří ještě Lotyšsko, Srbsko, Litva, Chorvatsko, Polsko a Slovensko. Penzionovaní důchodci vydají v těchto státech na nájemné méně než 100 PPS ročně. Z postkomunistických států má Česko nejvyšší nájem – 586 PPS, což je vyšší nájem než v Irsku (404 PPS) a v Itálii (463 PPS). Ve státech jako je Švédsko a Norsko, tvoří nájemné nejvyšší položku z bydlení - 2 924 PPS (Švédsko) a 2 097 PPS (Norsko).

Celkové výdaje na položku 04 jsou nejvyšší v Lucembursku, Německu, Švédsku, Norsku, Rakousku a Finsku, kde přesahují 4 000 PPS. V Lucembursku je to 5 852 PPS, ale podíl položky 04 na vydání celkem u lucemburských penzionovaných důchodců představuje pouze 15,7 %.

Graf 10

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Graf doplňujeme tabulkou s podrobnými údaji ve všech uvedených státech.

Tab. 5: Výdaje penzionovaného důchodce na položku COICOP 04 Bydlení, vodu, energie a paliva v PPS, rok 2015

	Nájemné z bytu	Běžná údržba a drobné opravy bytu	Voda a ostatní služby spojené s bydlením	Elektřina, plyn a ostatní paliva	Celkem 04
Lucembursko	1 110	1 766	858	2 119	5 852
Švédsko	2 924	440	374	1 011	4 749
Norsko	2 097	1 563	178	890	4 727
Rakousko	813	1 016	991	1 423	4 242
Finsko	1 134	425	1 441	1 086	4 086
Belgie	1 137	313	569	1 734	3 752
Itálie	463	191	953	1 443	3 049
Irsko	404	346	346	1 645	2 741
Španělsko	358	307	869	1 202	2 736
Slovensko	57	115	678	1 782	2 632
Slovinsko	165	132	546	1 737	2 581
Polsko	26	230	715	1 584	2 554
Maďarsko	124	110	661	1 651	2 546
Portugalsko	387	313	387	1 382	2 469
Česko	586	182	248	1 346	2 362
Kypr	274	570	342	1 026	2 212
Řecko	201	134	385	1 205	1 925
Chorvatsko	52	78	518	1 268	1 915
Litva	13	93	226	1 371	1 704
Srbsko	38	134	182	1 080	1 434
Lotyšsko	68	76	356	908	1 408
Rumunsko	9	53	250	1 070	1 382
Bulharsko	0	98	206	1 048	1 352

Malta	260	383	178	465	1 286
Estonsko	13	170	215	777	1 175
Makedonie	0	82	137	753	973

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP

05 - Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy

Více než dvojnásobné výdaje na **nábytek, bytové zařízení, výzdobu, koberce, podlahovou krytinu a opravy** než rakouští důchodci, utratí lucemburští důchodci (1413 PPS). Rakušané utratí 610 PPS. Třetí je Belgie. Belgičtí penzionovaní důchodci utratí 455 PPS. Přes 300 PPS vydají na tyto položky senioři ve Švédsku a Norsku. Čeští penzionovaní důchodci utratí jen 132 PPS, Slovenští 126 PPS. Velmi málo, do 40 PPS utratí za tyto položky penzionovaní důchodci v Lotyšsku, Rumunsku a Srbsku, do 40 PPS.

Za **bytový textil** utratili nejvíce lucemburští, belgičtí, španělští a rakouští penzionovaní důchodci. Jejich výdaje za tuto komoditu přesáhly 100 PPS (Lucembursko 151 PPS). Češi se nacházejí v tomto ohledu ve společnosti Řeků, s 50 PPS. Do 20 PPS za bytový textil utratili penzionovaní důchodci na Slovensku, v Srbsku, Chorvatsku, Makedonii a Bulharsku.

Přes 200 PPS ze svých spotřebních výdajů utratili penzionovaní důchodci za **přístroje a spotřebiče pro domácnost včetně oprav** v Lucembursku, Rakousku, Španělsku, na Kypru a na Maltě, přičemž v Lucembursku to bylo 404 PPS.

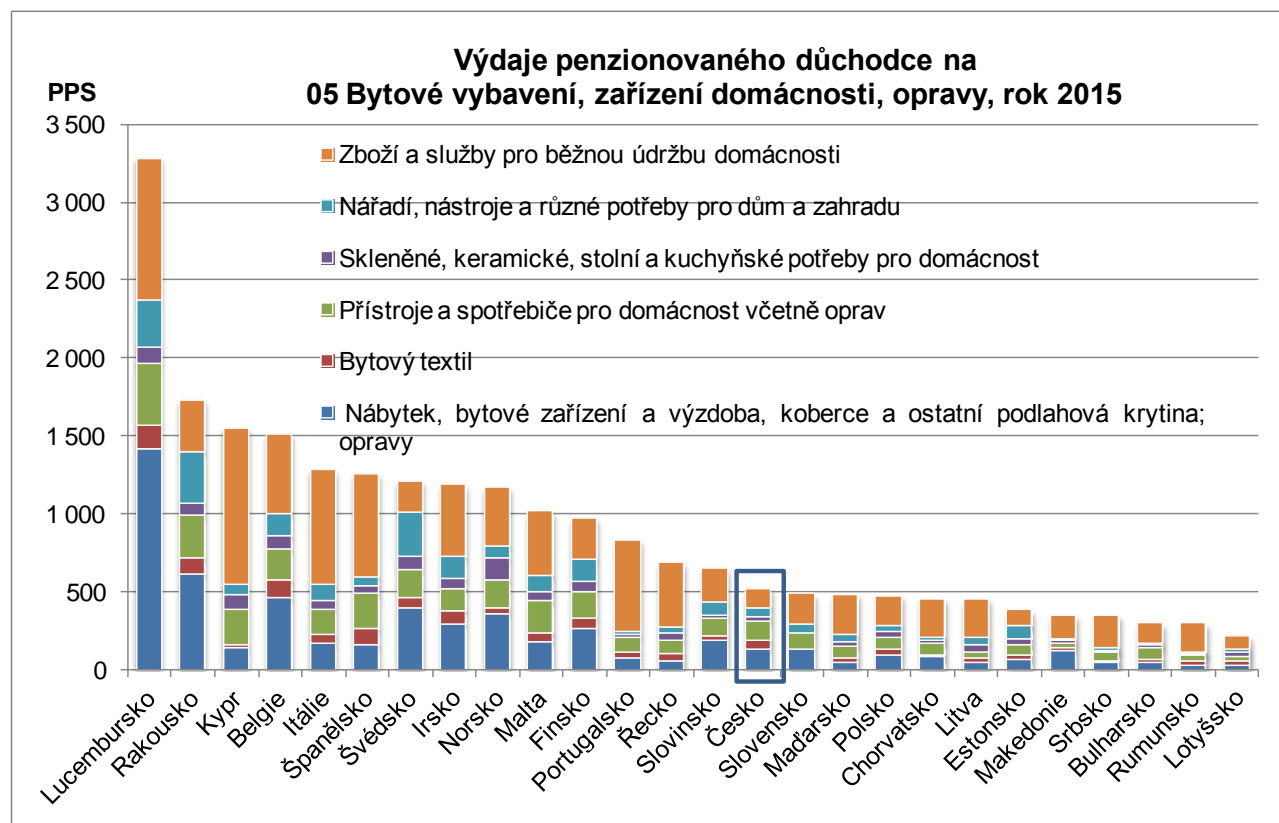
V Česku penzionovaní důchodci v průměru utratili za přístroje a spotřebiče pro domácnost a jejich opravy 124 PPS. Do 40 PPS vydali za tyto komodity důchodci v Makedonii, Lotyšsku a Rumunsku.

Skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost jsou další komoditou, která figuruje v položce 05 Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy. Norští a lucemburští důchodci za ně vydali nejvíce, 138 a 101 PPS. Nad 70 PPS má ještě Kypr Švédsko, Belgie, Rakousko a Finsko. V Česku utratili penzionovaní důchodci za skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost 33 PPS. Slovenští, rumunští a srbští důchodci utratili pouze do 10 PPS včetně.

Za **nářadí, nástroje a různé potřeby pro dům a zahradu** utrácejí především penzionovaní důchodci v Rakousku, Lucembursku a Švédsku. Ze svého vydání na tyto komodity spotřebovali kolem 300 PPS. Nejvíce to byli Rakušané, 330 PPS. Češi utratili za potřeby pro dům a zahradu 58 PPS. Ne více než 20 PPS utratili penzionovaní důchodci v Rumunsku, Makedonii, Bulharsku, Portugalsku a Srbsku.

Za celkovou položku **05 Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy** výrazně nejvíce utratili lucemburští důchodci. Na tyto komodity vyčlenili 3 279 PPS. Nad 1 500 PPS se pohybují Rakousko, Kypr a Belgie, přičemž druhá Belgie má pouze 1 727 PPS, což je proti Lucembursku výrazně méně. Česko v tomto směru "zaostává" s 520 PPS. 300 PPS nepřesáhly státy Lotyšsko, Rumunsko a Bulharsko.

Graf 11

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Data jsou zahrnuta v tabulce.

Tab. 6: Výdaje penzionovaného důchodce na položku 05 - Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy, rok 2015

	Nábytek, bytové zařízení a výzdoba, koberce a ostatní podlahová krytina; opravy	Bytový textil	Přístroje a spotřebiče pro domácnost včetně oprav	Skleněné, keramické, stolní a kuchyňské potřeby pro domácnost	Nářadí, nástroje a různé potřeby pro dům a zahradu	Zboží a služby pro běžnou údržbu domácnosti	05 Celkem
Lucembursko	1 413	151	404	101	303	908	3 279
Rakousko	610	102	279	76	330	330	1 727
Kypr	137	23	228	91	68	1 003	1 551
Belgie	455	114	199	85	142	512	1 507
Itálie	163	54	163	54	109	735	1 280
Španělsko	153	102	230	51	51	665	1 253
Švédsko	396	66	176	88	286	198	1 209
Irsko	289	87	144	58	144	462	1 183
Norsko	356	40	178	138	79	376	1 167
Malta	178	55	205	55	109	411	1 013

Finsko	260	71	165	71	142	260	968
Portugalsko	74	37	92	18	18	590	829
Řecko	50	50	84	50	33	419	686
Slovinsko	182	33	116	17	83	215	645
Česko	132	50	124	33	58	124	520
Slovensko	126	0	103	0	57	195	483
Maďarsko	41	28	83	28	41	261	482
Polsko	89	38	77	38	38	192	473
Chorvatsko	78	13	78	13	26	246	453
Litva	40	27	40	53	40	253	453
Estonsko	63	25	63	38	88	101	379
Makedonie	121	16	27	16	11	154	346
Srbsko	38	10	57	10	19	210	344
Bulharsko	45	18	72	18	18	125	295
Rumunsko	27	27	36	9	9	187	294
Lotyšsko	23	30	30	23	23	83	212

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

06 - Zdraví

Nejvíce za léčiva a zdravotnické prostředky vydali penzionovaní důchodci v Litvě (1 131 PPS). Na opačném konci grafu se nachází Česko, jehož penzionovaní důchodci na léky a zdravotnické prostředky vydali 248 PPS.

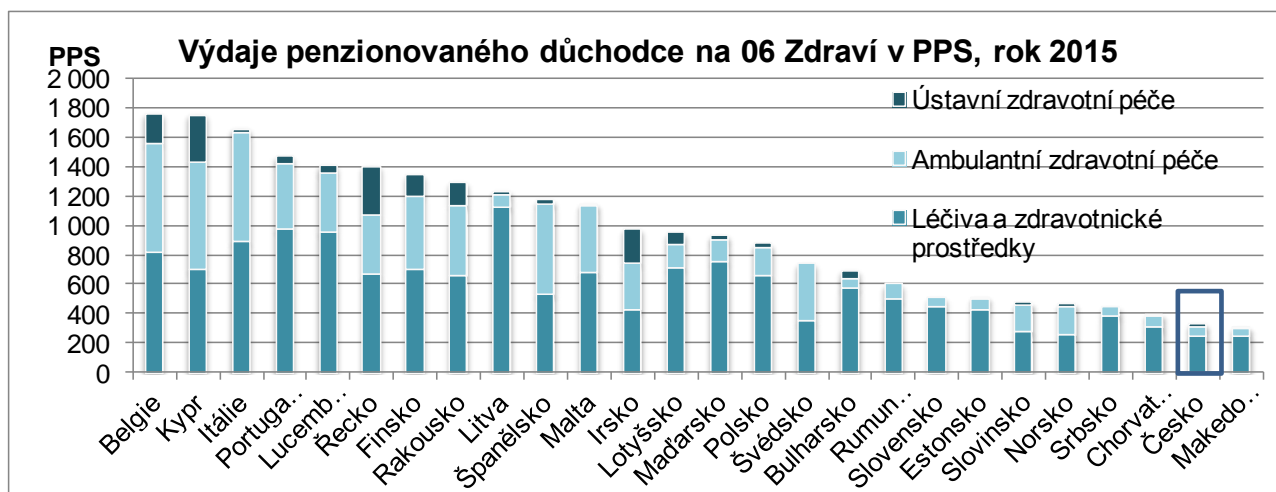
Přes 800 PPS kromě již zmíněné Litvy utratili penzionovaní důchodci ještě v Portugalsku, Lucembursku, Itálii a Belgii. Naopak méně než 400 PPS vydali důchodci za léky a zdravotnické prostředky, jak už bylo zmíněno, v Česku a dále v Makedonii, Norsku, Slovinsku, Chorvatsku, Švédsku a Srbsku.

Za ambulantní zdravotní péči vydali penzionovaní důchodci v průměru nejvíce Belgii (739 PPS), Itálii (735 PPS) a na Kypru (730 PPS), což jsou státy, kde vydání průměrného penzionovaného důchodce překročilo 700 PPS. Naproti tomu, státy v nichž vydání za ambulantní zdravotní péči bylo nejnižší, nižší než 100 PPS, jsou především Makedonie (49 PPS), Srbsko (57 PPS), Bulharsko (63 PPS), Česko (66 PPS), Slovensko (69 PPS), Estonsko (76 PPS), Chorvatsko (78 PPS) a Litva (80 PPS). Nízké výdaje za ambulantní zdravotní péči v rozmezí 100 - 200 PPS byly zaznamenány ještě v Rumunsku, Maďarsku, Lotyšsku, Slovinsku, Polsku a Norsku.

Ústavní zdravotní péče stála nejvíce průměrného penzionovaného důchodce v Řecku (335 PPS), na Kypru (319 PPS), v Irsku (231 PPS) a Belgii (199 PPS). 100 PPS překonalo ještě Rakousko a Finsko. Naproti tomu Srbsko, Slovensko, Rumunsko a Švédsko v tomto směru nevykazují žádnou hodnotu. Do 20 PPS zaplatili penzionovaní důchodci za ústavní zdravotní péči v Chorvatsku, Maltě a Slovinsku. V Norsku to bylo 20 PPS. Následuje Česko s 25 PPS.

Celková vydání za položku 06 - Zdraví jsou nejvyšší v Belgii (1 762 PPS) a na Kypru (1 756 PPS). Přes 1 000 PPS bylo zaznamenáno ještě v Itálii, Portugalsku, Lucembursku, Řecku, Finsku, Rakousku, Litvě, Španělsku a Maltě. Nejnižší výdaje za 06 - Zdraví, do 500 PPS zaplatili v průměru penzionovaní důchodci v Makedonii (308 PPS), v Česku (339 PPS) a dále v Chorvatsku, Srbsku, Norsku a Slovinsku.

Graf 12

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Tab. 7: Výdaje penzionovaného důchodce na 06 Zdraví v PPS, rok 2015

	Léčiva a zdravotnické prostředky	Ambulantní zdravotní péče	Ústavní zdravotní péče	Celkem 06
Belgie	824	739	199	1 762
Kypr	707	730	319	1 756
Itálie	898	735	27	1 661
Portugalsko	976	442	55	1 474
Lucembursko	959	404	50	1 413
Řecko	670	402	335	1 406
Finsko	709	496	142	1 346
Rakousko	660	483	152	1 296
Litva	1 131	80	27	1 238
Španělsko	537	614	26	1 176
Malta	684	452	14	1 149
Irsko	433	317	231	981
Lotyšsko	719	159	76	954
Maďarsko	757	151	28	936
Polsko	664	192	26	881
Švédsko	352	396	0	747
Bulharsko	582	63	54	698
Rumunsko	499	107	0	606
Slovensko	448	69	0	517
Estonsko	429	76	6	511
Slovinsko	281	182	17	480
Norsko	257	198	20	475
Srbsko	392	57	0	449
Chorvatsko	311	78	13	401
Česko	248	66	25	339
Makedonie	253	49	5	308

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

07 - Doprava

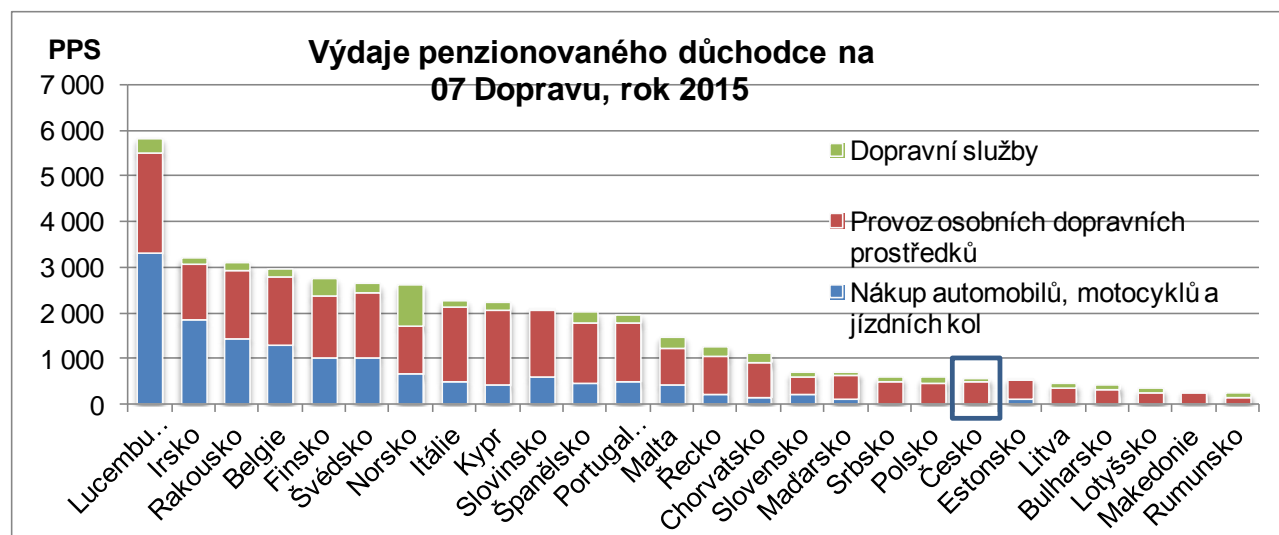
Senioři, kteří vydali nejvíce na **nákup automobilů, motocyklů a jízdních kol** pocházejí především z Lucemburska (3 279 PPS), Irsku (1 818 PPS) a Rakouska (1423 PPS). Státy s vyšší položkou než 1000 PPS jsou ještě Belgie, Německo a Švédsko. Senioři v Česku vydali na nákup automobilů, motocyklů nebo jízdních kol pouze 66 PPS. Kde tato položka chybí je Makedonie a Rumunsko. Pod 20 PPS mají Lotyšsko a Bulharsko.

Výdaje za **provoz osobních dopravních prostředků** byly nejvyšší v Lucembursku (2 220 PPS), na Kypru (1 665 PPS) a v Itálii (1 634 PPS). Belgie, Rakousko, Slovinsko, Švédsko, Finsko, Španělsko, Portugalsko, Irsko a Norsko překročily 1000 PPS. Česko se svými 413 PPS se ocitá na konci spolu s Polskem (409 PPS). Ještě méně utratili za provoz osobních dopravních prostředků Estonsko, Slovensko, Litva, Bulharsko, Makedonie, Lotyšsko a Rumunsko. V posledních třech zmiňovaných státech to nebylo ani 250 PPS.

Dopravní služby zahrnují především jízdné v železniční a silniční osobní dopravě a MHD včetně časových jízdének (týdenních, měsíčních, čtvrtletních, ročních atd.), dále leteckou, námořní a říční dopravu, taxislužbu, stěhovací služby, služby nákladní dopravy, služby úschoven a nosičů zavazadel. Za dopravní služby utratili nejvíce senioři v Norsku (910 PPS), s velkým odstupem následování seniory ve Finsku (378 PPS) a v Lucembursku. Přes 200 PPS vydali senioři za dopravní služby ještě na Maltě, Španělsku a Řecku. V Česku to bylo 74 PPS, což je šesté nejnižší vydání. Ještě méně zaplatili za dopravní služby senioři v Makedonii a Slovinsku (shodně 33 PPS), v Estonsku (44 PPS), v Maďarsku (55 PPS) a Rumunsku (71 PPS).

Pokud se podíváme na položku **07 Dopravu** celkem, vidíme, že nejvíce zaplatili důchodci v Lucembursku, (5 802 PPS). Následuje Irsko (3 174 PPS) a Rakousko (3 099 PPS). Přes 2000 PPS utratili za dopravu ještě Belgie, Finsko, Švédsko, Norsko, Itálie, Kypr a Slovinsko. V Česku je to 553 PPS. Nejnižší vydání seniorů za dopravu bylo v Rumunsku (214 PPS), v Makedonii (275 PPS) a v Lotyšsku (318 PPS).

Graf 13

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Tab. 8: Výdaje penzionovaného důchodce na 07 Dopravu, rok 2015

	Nákup automobilů, motocyklů a jízdních kol	Provoz osobních dopravních prostředků	Dopravní služby	Celkem
Lucembursko	3 279	2 220	303	5 802
Irsko	1 818	1 241	115	3 174
Rakousko	1 423	1 499	178	3 099
Belgie	1 279	1 507	171	2 956
Finsko	992	1 370	378	2 740
Švédsko	1 011	1 407	198	2 616
Norsko	633	1 068	910	2 611
Itálie	463	1 634	163	2 260
Kypr	388	1 665	160	2 212
Slovinsko	596	1 440	33	2 068
Španělsko	435	1 330	230	1 994
Portugalsko	479	1 290	184	1 953
Malta	411	794	260	1 464
Řecko	184	854	218	1 256
Chorvatsko	129	777	181	1 087
Slovensko	195	391	92	678
Maďarsko	96	523	55	674
Srbsko	57	421	96	574
Polsko	38	409	115	562
Česko	66	413	74	553
Estonsko	107	392	44	543
Litva	40	306	80	426
Bulharsko	18	295	107	421
Lotyšsko	15	220	83	318
Makedonie	0	242	33	275
Rumunsko	0	143	71	214

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

08 - Pošty a telekomunikace

Poštovní služby představují pouze okrajovou záležitost z celkové položky 08 - Pošty a telekomunikace, podobně telefonní a telefaxová zařízení. V této položce vede Norsko (79 PPS), Švédsko (66 PPS) a Irsko (58 PPS). V chudších státech východní a jižní Evropy poštovní služby a telefonní a telefaxové zařízení důchodci příliš nevyužívají nebo nepožizují či nejsou sledovány.

Co tvoří páteř položky 08, jsou **telefonické a telefaxové služby**.

Nejvíce PPS protелефonovali lucemburští a irští důchodci, přes 900 PPS. V Lucembursku to bylo 959 PPS a v Irsku 952 PPS. Mezi 700 a 800 PPS se nalézají Belgie (768 PPS) a Kypr (707 PPS). Slovinsko, Maďarsko, Itálie a Španělsko překročily 600 PPS, ale ne více než 700 PPS. V Česku je to 297 PPS. Méně než čeští penzionovaní důchodci za telefonické a telefaxové služby utratili důchodci v Makedonii (176 PPS), Lotyšsku (250 PPS), Rakousku (254 PPS), Rumunsku (276 PPS) a Estonsku (278 PPS).

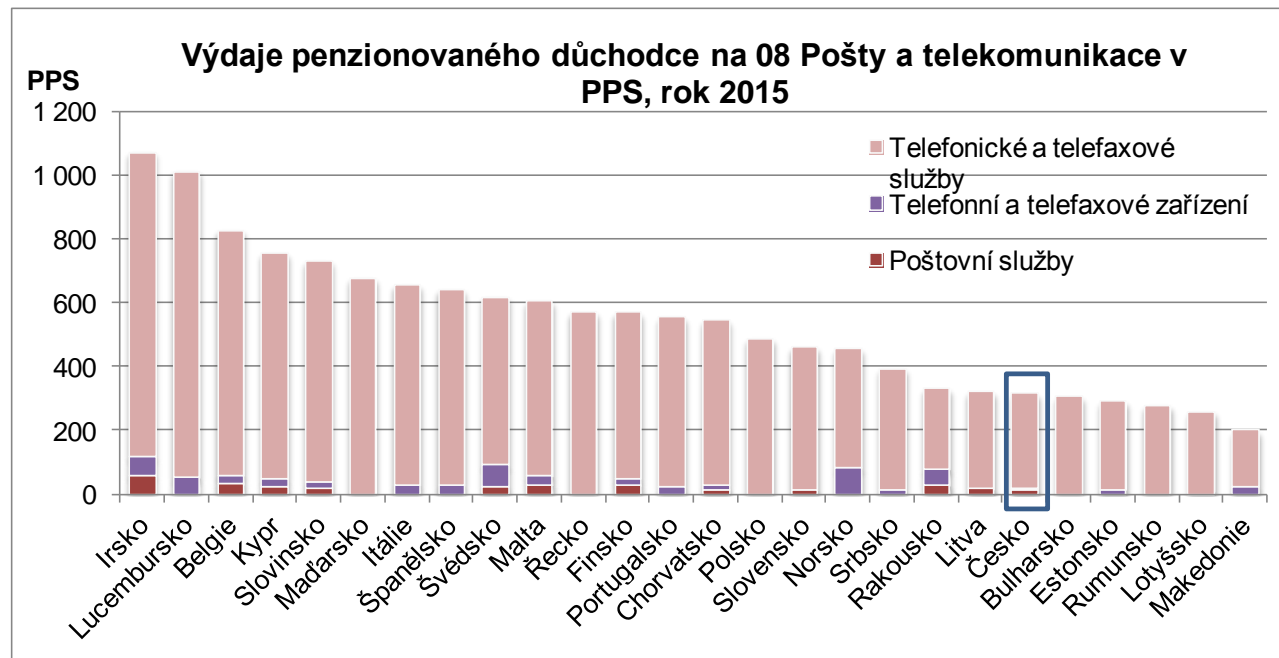
Celkové výdaje na položku **08 - Pošty a telekomunikace** byly nejvyšší v Irsku a Lucembursku, kde o málo přesáhly 1000 PPS (Irsko 1068 PPS, Lucembursko 1 009 PPS). Následovala Belgie s 824 PPS. Zajímavé v tomto směru je Maďarsko, kde výdaje na pošty a telekomunikace celkem představují 674 PPS, což je šesté nejvyšší umístění.

Čeští penzionovaní důchodci za položku 08 - Pošty a telekomunikace celkem utratili o polovičku méně než Maďaři, a sice 314 PPS.

Do 300 PPS za tuto komoditu vydali penzionovaní důchodci v Makedonii (pouze 198 PPS), Lotyšsku, Rumunsku a Estonsku.

Graf 14

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Tab. 9: Výdaje penzionovaného důchodce na 08 Pošty a telekomunikace v PPS, rok 2015

	Poštovní služby	Telefonní a telefaxové zařízení	Telefonické a telefaxové služby	08 Celkem
Irsko	58	58	952	1 068
Lucembursko	0	50	959	1 009
Belgie	28	28	768	824
Kypr	23	23	707	753
Slovinsko	17	17	695	728
Maďarsko	0	0	674	674
Itálie	0	27	626	653
Španělsko	0	26	614	639
Švédsko	22	66	528	616
Malta	27	27	547	602
Řecko	0	0	569	569
Finsko	24	24	520	567
Portugalsko	0	18	534	553
Chorvatsko	13	13	518	544
Polsko	0	0	485	485
Slovensko	11	0	448	460
Norsko	0	79	376	455
Srbsko	0	10	382	392
Rakousko	25	51	254	330

Litva	13	0	306	319
Česko	8	8	297	314
Bulharsko	0	0	304	304
Estonsko	0	13	278	290
Rumunsko	0	0	276	276
Lotyšsko	0	8	250	257
Makedonie	0	22	176	198

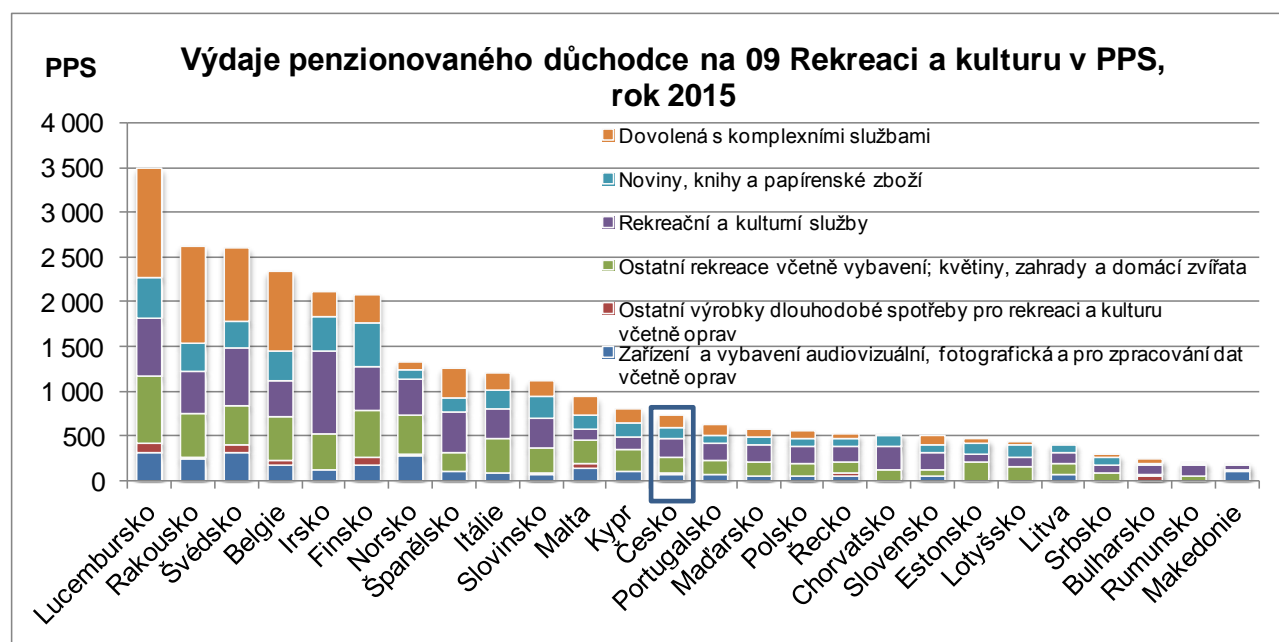
Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

09 - Rekreační a kultura

V absolutních hodnotách (měřeno v PPS) je na grafu vidět, že mnohem více PPS mohou vynaložit na položku 09 - Rekreační a kultura penzionovaní důchodci v zemích západní Evropy než v Česku a dalších postkomunistických státech. Zatímco v Lucembursku důchodci utratili 3 481 PPS na položku 09 - Rekreační a kultura, důchodci v Česku pouze 727 PPS. Ani ne 200 PPS vydali za 09 - Rekreační a kultura penzionovaní důchodci v Makedonii (187 PPS) a Rumunsku (196 PPS). V těchto dvou státech buď chybí, nebo je velmi malá částka vydaná na dovolenou s komplexními službami. Makedonští důchodci na dovolenou s cestovními kancelářemi příliš nejezdí, nejvíce PPS utratili za zařízení a vybavení audiovizuální, fotografická a pro zpracování dat (104). Na dovolenou s komplexními službami mají k dispozici přes 1000 PPS především penzionovaní důchodci v Lucembursku (1 211 PPS) a Rakousku (1 092 PPS). Pozadu nezůstávají ani důchodci v Belgii a Švédsku, kteří utratili za dovolenou s komplexními službami přes 800 PPS. Čeští důchodci mnoho prostředků na dovolenou nevydávají. Zbylo jim na ni pouze 149 PPS. Více utratí za rekreační a kulturní služby (206 PPS) a za zahradu, domácí zvířata, květiny a ostatní rekreaci včetně vybavení (182 PPS).

Za položku 09 - Rekreační a kultura vydají ještě méně než Češi, Řekové. Řečtí penzionovaní důchodci vydali v průměru na tuto položku 519 PPS, což je méně než důchodci nejen v Česku, ale i v Portugalsku, Maďarsku a Polsku. Méně než 500 PPS na položku 09 - Rekreační a kultura mají důchodci v Makedonii, Rumunsku, Bulharsku, Srbsku, Litvě, Lotyšsku, Estonsku a Slovensku.

Graf 15

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Tab. 10: Výdaje penzionovaného důchodce na 09 Rekreaci a kulturu v PPS, rok 2015

	Zařízení a vybavení audiovizuální, fotografická a pro zpracování dat včetně oprav	Ostatní výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci a kulturu včetně oprav	Ostatní rekreace včetně vybavení; květiny, zahrady a domácí zvířata	Rekreační a kulturní služby	Noviny, knihy a papírenské zboží	Dovolená s komplexními službami	09 Celkem
Lucembursko	303	101	757	656	454	1 211	3 481
Rakousko	229	25	483	483	305	1 092	2 617
Švédsko	308	88	440	638	308	813	2 594
Belgie	171	57	483	398	341	881	2 331
Irsko	115	0	404	923	375	289	2 106
Finsko	165	94	520	496	472	331	2 078
Norsko	277	20	435	396	99	99	1 325
Španělsko	102	0	205	460	153	332	1 253
Itálie	82	0	381	327	218	191	1 198
Slovinsko	66	17	281	331	232	182	1 109
Malta	137	41	260	123	164	205	930
Kypr	91	0	251	137	160	160	798
Česko	66	8	182	206	116	149	727
Portugalsko	55	0	166	184	92	129	626
Maďarsko	41	0	165	179	96	83	564
Polsko	38	13	128	204	77	89	549
Řecko	50	33	117	167	100	50	519
Chorvatsko	26	0	91	259	116	26	518
Slovensko	46	0	69	195	80	103	494
Estonsko	32	0	170	95	114	51	461
Lotyšsko	23	0	121	106	151	23	424
Litva	53	0	133	120	80	13	399
Srbsko	29	0	48	96	76	38	287
Bulharsko	27	9	27	98	27	54	242
Rumunsko	9	0	27	134	18	9	196
Makedonie	104	0	16	49	16	0	187

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

11 - Stravování a ubytování

Stravovací služby využívají především senioři v Lucembursku, kde průměrně za jídlo v restauracích zaplatili 3 279 PPS. S velkým odstupem následují španělští senioři (1 585 PPS) a senioři v Rakousku (1 397 PPS). Přes 1 000 PPS ještě zaplatili senioři v Belgii, Řecku, na Kypru, v Irsku a Portugalsku.

Čeští senioři stravovací služby příliš nevyužívají, a pokud, tak zde mnoho neutrácejí. Jejich vydání na stravovací služby bylo pouze 256 PPS.

Ani ne 100 PPS utratili penzionovaní senioři za stravovací služby v Rumunsku (27 PPS), Litvě (53 PPS), Estonsku (69 PPS) a Lotyšsku (83 PPS).

Vydání seniorů za **ubytovací služby** je opět nejvyšší v Lucembursku (908 PPS). Následuje Belgie (370 PPS), Irsko (231 PPS) a Finsko (213 PPS).

Čeští senioři zaplatili za ubytovací služby pouze 17 PPS, ještě méně než senioři v Bulharsku (18 PPS).

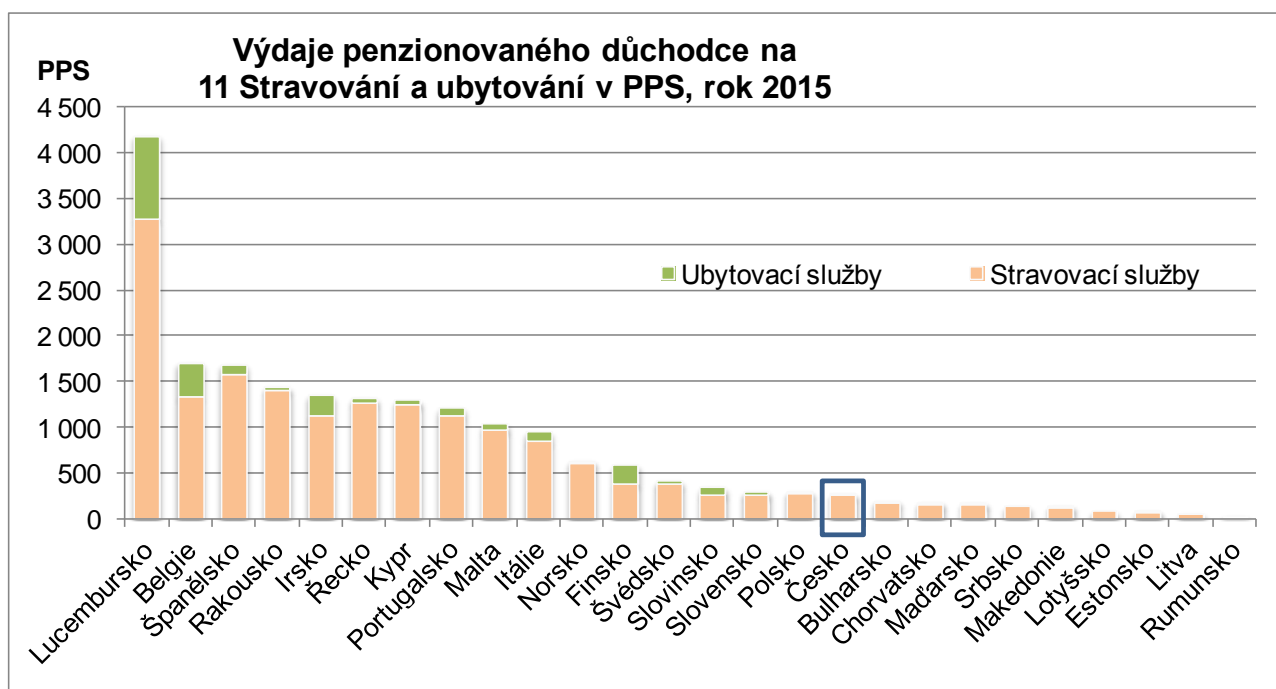
Senioři v Rumunsku, Litvě, Lotyšsku a Srbsku ubytovací služby využívají tak málo, že to v průměru není ani 1 PPS.

V celkovém pohledu na položku **11 - Stravování a ubytování** jsou na tom nejlépe lucemburští penzionovaní senioři, kteří mají na útratu 4 187 PPS. S velkým odstupem pak následuje Belgie (1 706 PPS), Španělsko (1 687 PPS) a Rakousko (1 448 PPS). 1000 PPS překročilo ještě Irsko, Řecko, Kypr, Portugalsko a Malta.

Čeští senioři za stravovací a ubytovací služby utratili celkem 273 PPS.

Senioři v Rumunsku, Litvě, Estonsku a Lotyšsku nedosáhli ani na 100 PPS.

Graf 16

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Tab. 11: Výdaje penzionovaného důchodce na 11 Stravování a ubytování v PPS, rok 2015

	Stravovací služby	Ubytovací služby	11 Celkem
Lucembursko	3 279	908	4 187
Belgie	1 336	370	1 706
Španělsko	1 585	102	1 687
Rakousko	1 397	51	1 448
Irsko	1 125	231	1 356
Řecko	1 272	50	1 323
Kypr	1 254	46	1 300
Portugalsko	1 124	92	1 216
Malta	972	68	1 040
Itálie	844	109	953
Norsko	613	20	633
Finsko	378	213	590
Švédsko	374	44	418

Slovinsko	265	83	347
Slovensko	264	34	299
Polsko	281	13	294
Česko	256	17	273
Bulharsko	179	18	197
Chorvatsko	155	26	181
Maďarsko	151	28	179
Srbsko	134	0	134
Makedonie	126	5	132
Lotyšsko	83	0	83
Estonsko	69	6	76
Litva	53	0	53
Rumunsko	27	0	27

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahrnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

12 - Ostatní zboží a služby

Osobní péče představuje především holičské a kadeřnické úkony, kosmetické služby a drogistické zboží pro osobní hygienu. Nejvyšší vydání mají především senioři v Lucembursku (1 312 PPS), kteří jsou s velkým odstupem následováni Itálií (762 PPS), Kypr (684 PPS) a Rakouskem (660 PPS).

Čeští senioři utratili za předměty a služby osobní péče 239 PPS. Za tyto služby a předměty osobní péče vydali ještě méně než čeští senioři Norové. Pod 200 PPS se dostávají senioři v Estonsku (145 PPS), Lotyšsku (151 PPS), Rumunsku (160 PPS) a dále senioři v Bulharsku, a Makedonii.

Pod **osobní doplňky jinde neuvedené** patří především klenoty, bižuterie, hodiny a hodinky; cestovní potřeby; drobné galanterní výrobky a osobní předměty - peněženky, různá pouzdra, deštníky, sluneční brýle aj.; ostatní průmyslové zboží, které nebylo možno zařadit do předchozích oddílů např. pomníky a zhotovení a opravy těchto předmětů.

Těchto věcí si dopřávají nejvíc senioři v Lucembursku (404 PPS). Za osobní doplňky také hodně utratí senioři na Maltě (233 PPS) a v Rakousku (152 PPS). V Irsku, Polsku, Itálii a Španělsku výdaje na osobní doplňky jinde neuvedené přesáhly 100 PPS.

Do 20 PPS za toto zboží vydali senioři v Makedonii, Rumunsku, Maďarsku, Slovinsku a Bulharsku. V Česku je to 41 PPS.

Další položkou v oddíle 12 - Ostatní zboží a služby je **sociální péče**, kde je zahrnut pobyt v ústavech sociální péče, pečovatelská služba a denní stacionáře pro osoby vyžadující zvláštní péči.

V sociální péči je prvním Norsko (732 PPS). S velkým odstupem následuje Rakousko (457 PPS). Zhruba polovinu PPS za osobní péči než Rakousko vydalo Portugalsko (221 PPS). 100 PPS ještě překročilo Irsko, Belgie a Lucembursko.

Sociální péči nevyužívají senioři v Litvě, Švédsku, Srbsku, Řecku a Maltě, či na ni nemusejí vynakládat žádné prostředky. V Česku senioři za sociální péči utratí 33 PPS.

Pojištění jsou všechny druhy životního pojištění, penzijní připojištění, pojištění domu, rekreačního objektu, bytu a zařízení domácnosti; všechny druhy úrazového pojištění, nemocenské připojištění, pojištění pro cesty a pobyt a pojištění související s dopravou. Pojištění je celkem vysoká položka, jejímiž největšími plátcí jsou senioři v Lucembursku Irsku Belgii Rakousku Slovinsku a Španělsku. Platby za pojištění zde přesahují 1000 PPS. V Lucembursku a Irsku přes 2000 PPS (2 068 a 2 020 PPS).

Výdaje za pojištění v Česku jsou u seniorů 157 PPS.

Státy, kde senioři zaplatili za pojištění méně než 100 PPS, jsou Rumunsko, Bulharsko, Srbsko, Lotyšsko, Makedonie, Estonsko a Litva.

Finanční služby jinde neuvedené jsou služby prováděné spořitelny a bankami, poštovní peněžní služby, služby makléřů a jiných zprostředkovatelů obchodu s cennými papíry a poplatky při nákupu a prodeji valut.

Senioři ve Finsku utratili za finanční služby 189 PPS. Druhá nejvyšší vydání za finanční služby měli senioři v Lucembursku (151 PPS). Třetím státem, kde senioři utratili nejvíce za finanční služby je Slovinsko (99 PPS).

Nulové hodnoty za tuto položku zaznamenalo Španělsko, Itálie, Kypr, Norsko, Portugalsko, Řecko, Estonsko, Makedonie a Bulharsko.

V Česku to bylo 41 PPS.

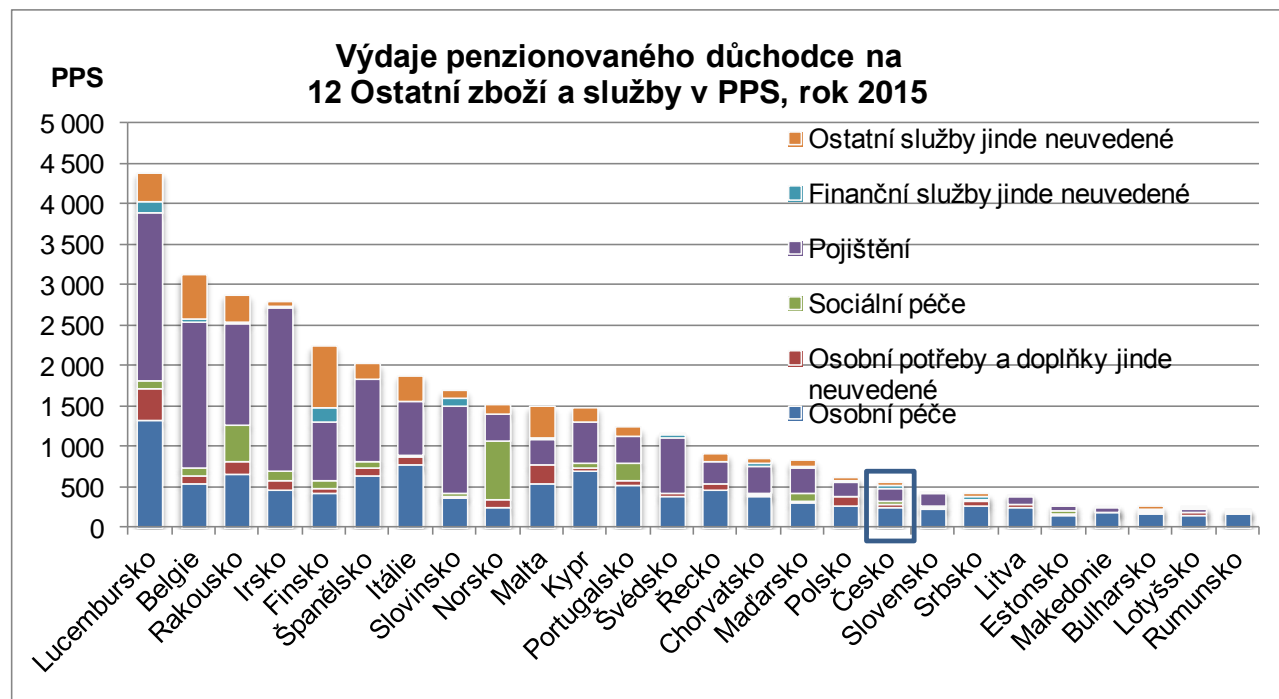
Ostatní služby jinde neuvedené jsou služby architektů, realitních kanceláří a jiných agentur, advokátů, odhady nemovitostí a znalecké posudky, služby překladatelské, rozmnožovny, inzerce apod.; svatební, církevní a pohřební obřady; správní a jiné poplatky, kolky.

Za tyto služby nejvíce utratili senioři ve Finsku (756 PPS) a v Belgii (540 PPS). Malta, Lucembursko, Rakousko a Itálie se pohybují mezi 300 až 400 PPS. V Česku je to 50 PPS.

Nejméně se za tyto služby utrácí v Litvě, Estonsku, Slovensku, Rumunsku a Lotyšsku, kde senioři utratili méně než 14 PPS.

Za celou kategorii **12 Ostatní zboží a služby** nejvíce zaplatili senioři v Lucembursku (4 389 PPS) a Belgii (3 127 PPS). Rakousko, Irsko, Finsko a Španělsko se pohybovaly nad 2 000 PPS. V Česku to bylo 562 PPS. Estonsko Makedonie, Bulharsko, Lotyšsko a Rumunsko nepřekročily 300 PPS.

Graf 17

Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Tab. 12: Výdaje penzionovaného důchodce na 12 Ostatní zboží a služby v PPS, rok 2015

	Osobní péče	Osobní potřeby a doplňky jinde neuvedené	Sociální péče	Pojištění	Finanční služby jinde neuvedené	Ostatní služby jinde neuvedené	12 celkem
Lucembursko	1 312	404	101	2 068	151	353	4 389
Belgie	540	85	114	1 791	57	540	3 127
Rakousko	660	152	457	1 245	25	330	2 871
Irsko	462	115	115	2 020	29	58	2 799
Finsko	425	47	94	732	189	756	2 244
Španělsko	639	102	77	1 023	0	179	2 020
Itálie	762	109	27	653	0	327	1 879
Slovinsko	364	17	33	1 076	99	99	1 688
Norsko	237	99	732	336	0	119	1 523
Malta	534	233	0	328	14	383	1 492
Kypr	684	46	68	502	0	182	1 482
Portugalsko	516	55	221	332	0	111	1 234
Švédsko	374	44	0	682	44	22	1 165
Řecko	452	84	0	285	0	84	904
Chorvatsko	375	26	26	324	39	52	841
Maďarsko	303	14	96	317	28	69	826
Polsko	255	115	13	179	13	38	613
Česko	239	41	33	157	41	50	562
Slovensko	218	23	11	161	11	11	437
Srbsko	268	48	0	29	29	38	411
Litva	240	40	0	93	13	13	399
Estonsko	145	25	25	69	0	13	278
Makedonie	181	5	5	49	0	27	269
Bulharsko	161	18	18	27	0	45	269
Lotyšsko	151	23	8	38	15	8	242
Rumunsko	160	9	9	18	9	9	214

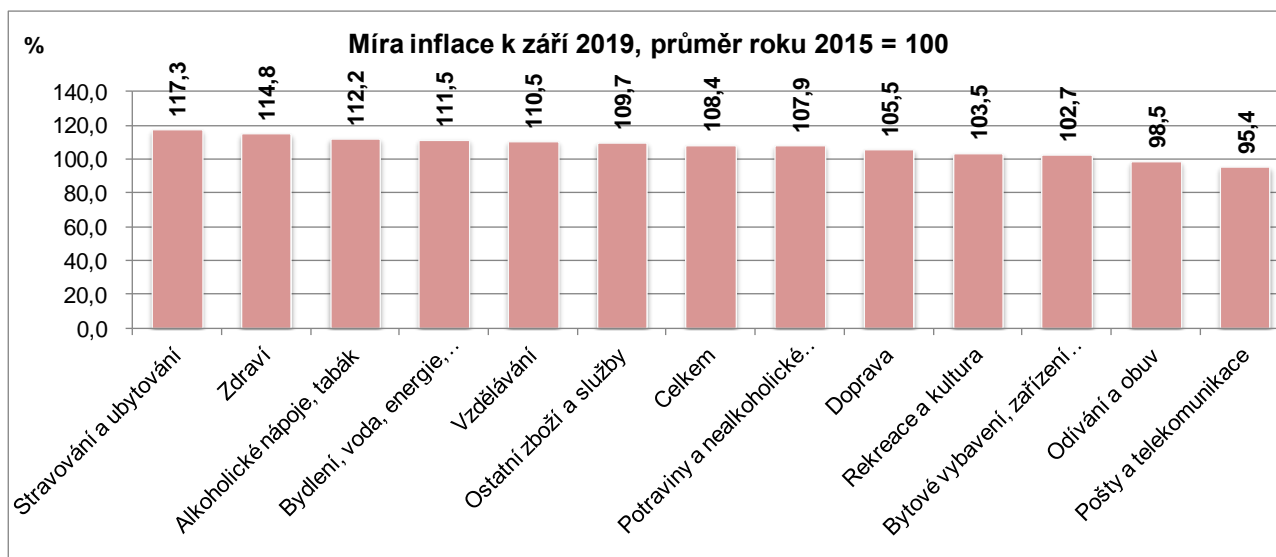
Zdroj: Databáze Eurostatu, kód: hbs_str_t221 (vyloučeno imputované nájemné a přepočteno); Zahnut standard kupní síly (PPS) pro penzionovaného důchodce kód hbs_exp_t131 a přepočteno v poměru k jednotlivým položkám COICOP.

Inflace

Od roku 2015 do září 2019 stoupla inflace v Česku v průměru o 8,4 %. Nejvíce zdražily položky stravování a ubytování (o 17,3 %) a zdraví (o 14,8 %). Třetí v pořadí jsou alkoholické nápoje a tabák (o 12,2 %). A čtvrtou položkou, která je však velmi významná, protože, jak je patrné z koláčových grafů v jedné z předchozích kapitol, zaujímá nejvyšší část výdajů z celkových spotřebních výdajů. Je to položka 04 - Bydlení, voda, energie a paliva, která od roku 2015 do září 2019 zdražila o 11,5 %. Vzdělávání, které však pro seniory není až tak významné, zdražilo o 10,5 %. Ostatní zboží a služby zdražily o 9,7 %. Druhou položkou, která se podílí na výši spotřebních výdajů nejvíce kromě bydlení, je položka 01 - Potraviny a nealkoholické nápoje, kde vidíme nárůst o 7,9 %.

Položky, které zlevnily, jsou pošty a telekomunikace (snížení o 4,6 %) a odívání a obuv (snížení o 1,5 %). To jsou však položky, které v celkovém spotřebním vydání penzionovaných důchodců nejsou tak významné.

Graf 18

Zdroj: ČSÚ, <https://www.czso.cz/csu/czso/indexy-spotrebitelskych-cen-zivotnich-nakladu-podrobne-cleneni-zari-2019>

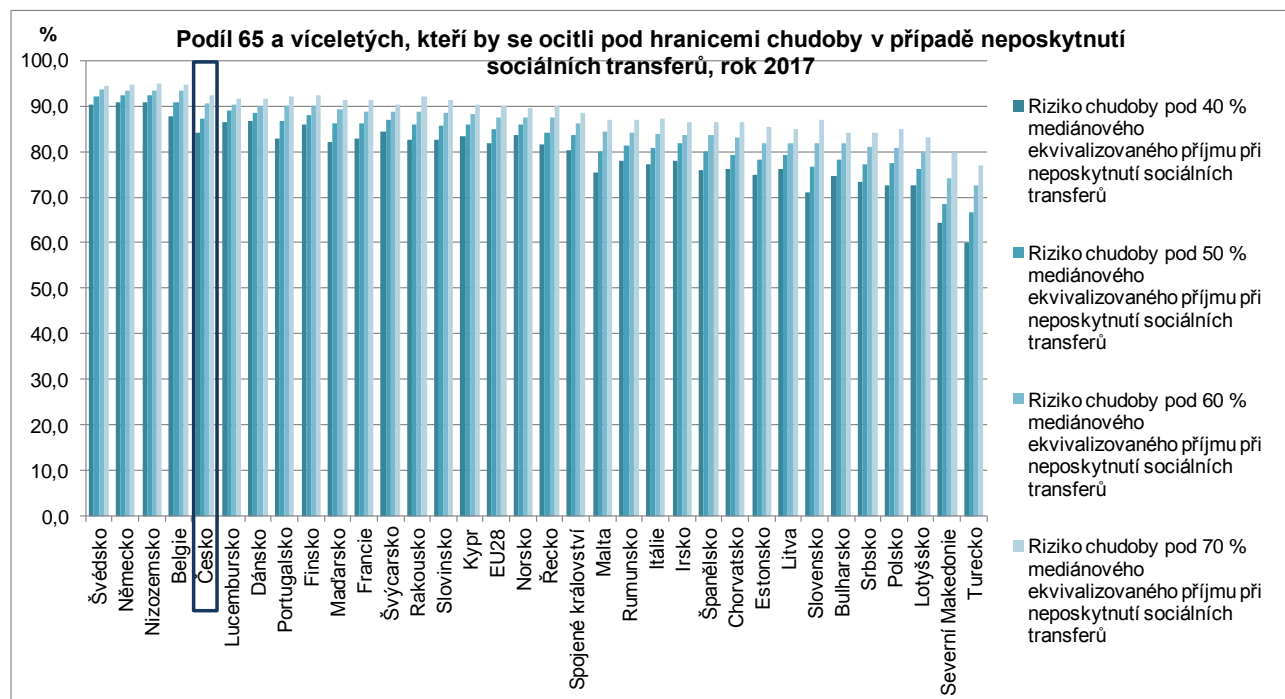
Podíl 65 a víceletých pod hranicemi chudoby v případě neposkytnutí sociálních transferů

Do jaké míry jsou 65 a víceletí lidé závislí na sociálních transferech je vidět z následujícího grafu. Eurostat má k dispozici 4 úrovně hranice chudoby. Nejnižší tvoří 40 % mediánového disponibilního ekvivalizovaného příjmu. Dále jsou to hranice 50, 60 a 70 % mediánového disponibilního ekvivalizovaného příjmu. Tento mediánový ekvivalizovaný disponibilní příjem se počítá pro celou populaci. Z nich 60 % představuje hranici ohrožení příjmovou chudobou, která se používá nejčastěji. Významným zdrojem příjmů pro 65 a víceleté osoby jsou sociální transfery, v tomto případě nejčastěji starobní důchody. Bez nich by se většina 65 a víceletého obyvatelstva ocitla téměř bez prostředků. V řadě států by to bylo i přes 90 % obyvatel v tomto věku.

Pokud by vypadly sociální transfery, ve Švédsku, Německu, Nizozemsku, Belgii a Česku by se pod hranici chudoby, která je tvořena šedesátiprocentním mediánovým ekvivalizovaným disponibilním příjmem, dostalo přes 90 % lidí ve věku 65 a více let. Ve Švédsku je to 93,6 %, v Česku 90,6 %, přičemž je třeba brát v úvahu, že mediánový ekvivalizovaný disponibilní příjem je závislý na tom, jaký je celkový příjem v dané zemi. Hranice chudoby v každém státě představuje jinou hodnotu. Země postkomunistického bloku jsou v tomto ohledu na tom hůře než země západní Evropy, protože výdělky jsou v západní Evropě vyšší a tudíž i mediánový ekvivalizovaný disponibilní příjem, od kterého se odvíjí hranice chudoby, je zde vyšší. Při výpadku sociálních transferů, by situace seniorů 65 a víceletých byla horší v zemích východní a jižní Evropy, protože standard kupní síly je zde nižší, jak je uvedeno v grafu 5.

Bližší informace o hranicích chudoby jsou obsaženy v publikaci ČSÚ s názvem [Životní podmínky seniorů v Česku a Evropě \(SILC\) - 2015](#) a v další publikaci ČSÚ s názvem [Senioři v mezinárodním srovnání - 2017](#).

Graf 19

Zdroj: Databáze eurostatu, kód ilc_li09; data jsou srovnána podle rizika chudoby 60 % mediánového ekvivalizovaného disponibilního příjmu

Tab. 13: Podíl 65 a víceletých, kteří by se ocitli pod hranicemi chudoby v případě neposkytnutí sociálních transferů, rok 2017

	Riziko chudoby pod 40 % mediánového ekvivalizovaného příjmu při neposkytnutí sociálních transferů	Riziko chudoby pod 50 % mediánového ekvivalizovaného příjmu při neposkytnutí sociálních transferů	Riziko chudoby pod 60 % mediánového ekvivalizovaného příjmu při neposkytnutí sociálních transferů	Riziko chudoby pod 70 % mediánového ekvivalizovaného příjmu při neposkytnutí sociálních transferů
Švédsko	90,4	92,0	93,6	94,5
Německo	90,8	92,4	93,5	94,6
Nizozemsko	90,8	92,4	93,4	94,8
Belgie	87,8	90,8	93,3	94,7
Česko	84,2	87,3	90,6	92,4
Lucembursko	86,5	89,0	90,3	91,7
Dánsko	86,6	88,4	90,0	91,5
Portugalsko	82,9	86,7	90,0	92,2
Finsko	85,8	88,0	90,0	92,3
Maďarsko	82,1	86,2	89,2	91,4
Francie	82,9	86,2	88,8	91,4
Švýcarsko	84,4	86,9	88,8	90,3
Rakousko	82,6	85,9	88,7	92,1
Slovinsko	82,6	85,7	88,6	91,4
Kypr	83,4	85,8	88,2	90,2
EU28	81,8	84,9	87,5	90,0
Norsko	83,7	85,9	87,5	89,4
Řecko	81,5	84,2	87,4	90,1
Spojené království	80,4	83,6	86,1	88,5
Malta	75,4	80,1	84,3	87,0

Senioři a jejich výdaje

Rumunsko	78,0	81,2	84,1	87,0
Itálie	77,2	80,9	84,0	87,2
Irsko	77,9	81,7	83,5	86,4
Španělsko	75,9	80,0	83,5	86,5
Chorvatsko	76,1	79,3	83,2	86,5
Estonsko	74,9	78,2	81,8	85,4
Litva	76,3	79,3	81,8	85,0
Slovensko	71,1	76,7	81,8	87,0
Bulharsko	74,7	78,3	81,7	84,2
Srbsko	73,4	77,2	81,1	84,2
Polsko	72,5	77,4	80,9	84,8
Lotyšsko	72,5	76,2	79,7	83,0
Severní Makedonie	64,3	68,4	74,1	79,8
Turecko	60,0	66,8	72,7	77,0

Zdroj: Databáze eurostatu, kód ilc_li09; data jsou srovnána podle rizika chudoby 60 % mediánového ekvivalizovaného disponibilního příjmu

